

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 19 kwietnia 2011 r.

Nr posiedzenia: 193

Posiedzeniu przewodniczył: senator Mieczysław Augustyn – przewodniczący komisji

Porządek posiedzenia: 1. Koordynacja polityki społecznej i gospodarczej w Unii Europejskiej (posiedzenie z udziałem członków Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Parlamentu Europejskiego (EMPL) oraz przedstawicieli sejmowej Komisji Polityki Społecznej i Rodziny).

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej: Kazimierz Jaworski, Piotr Kaleta, Stanisław Kogut,
–
– zaproszeni goście:
– Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (EMPL) Parlamentu Europejskiego:
– przewodnicząca komisji Perwenche Berès,
– członek komisji Raffaele Baldassarre,
– członek komisji Alejandro Cercas,
– członek komisji Gabriele Zimmer,
– członek komisji Tadeusz Cymański,
– członek komisji Danuta Jazłowiecka,
– członek komisji Csaba Öry,
– Sejm RP:
– zastępca przewodniczącego Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Barbara Kochan,
– Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
– dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych Biura Przemysław Żółtowski,
– Maciej Jakielek starszy specjalista w Departamencie Współpracy Międzynarodowej.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 W posiedzeniu udział wzięli przedstawiciele Komisji Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu RP oraz Komisji Zatrudnienia i Spraw Społecznych Parlamentu Europejskiego (EMPL). Spotkania senatorów i posłów z parlamentarzystami europejskimi w okresie bezpośrednio poprzedzającym przewodnictwo (prezydencję) państwa w Radzie Unii Europejskiej jest praktyką stałą. Celem spotkania przedstawicieli obu parlamentów była wymiana poglądów na temat działań

podejmowanych w Polsce i UE na rzecz wspierania polityki społecznej i jej spójności.

Przewodnicząca Pervenche Berès podkreśliła wagę działań na rzecz wzmocnienia polityk społecznych w państwach UE w obecnych trudnych warunkach budżetowych i w okresie prac nad nowym budżetem UE. Najlepsze rozwiązania w polityce społecznej przynoszą inwestycje w kapitał ludzki, który, jak stwierdziła, najczęściej jest ofiarą cięć budżetowych. Parlamentarzyści europejscy byli zainteresowani oceną senatorów i posłów RP sytuacji w Polsce dotyczącej polityki zatrudnienia, w tym zatrudnienia grup wrażliwych; osób niepełnosprawnych, absolwentów szkół wyższych i seniorów, a także wpływu migracji obywateli i mieszkańców UE na rynki pracy.

Zdaniem senatora Mieczysława Augustyna, efektywnym sposobem realizowania polityki społecznej w warunkach wymuszonych trudną sytuacją ekonomiczną i ograniczeniami budżetowymi jest ekonomizacja usług publicznych. Polska, podkreślił, przyjmuje z niepokojem pomysł wyłączenia Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) z funduszy strukturalnych.

Kwestia ta otworzyła dyskusję o przyszłości funduszy strukturalnych. Podkreślano między innymi wagę EFS, który jest niejako katalizatorem społecznej spójności państw członkowskich UE i dźwignią realizacji polityk społecznych w wielu krajach UE, zwłaszcza nowych członków. Padła sugestia, aby rozważyć utworzenie jednego funduszu, który zastąpiłby dotychczasowe.

Alejandro Cercas, poseł do PE z Hiszpanii, zalecał ostrożność w takim podejściu do zmian i podkreślał, że autonomia EFS jest istotną wartością, z której nie należy rezygnować. Postulował synergiczne działania w ramach obecnego rozwiązania i racjonalne wykorzystywanie dostępnych środków.

Tę opinię podzieliła przewodnicząca Pervenche Berès. Podkreśliła, że skuteczność zarządzania funduszami przez Polskę jest godna podziwu.

Zdaniem senatora Mieczysława Augustyna Europejskiego Funduszu Społecznego nie należy redukować jedynie do kwestii rozwiązywania problemów z zatrudnieniem. Środki funduszu powinny odgrywać poważną rolę nie tylko w działaniach związanych z powrotem pracowników na rynek pracy, ale powinny być wykorzystane w procesie inwestowania w kapitał ludzki, który jest dźwignią rozwoju społecznego.

W dyskusji na temat inwestycji w kapitał ludzki, szczególną uwagę zwrócono na niezastępowalną rolę instytucji rodziny, która stanowi źródło solidarności społecznej. Ustawy uchwalane przez parlament powinny uwzględniać, jak stwierdził senator Piotr Kaleta, „kryterium rodzinne”, tzn. czy służą rozwojowi rodziny.

Alejandro Cercas podkreślił, że należy zmienić dyrektywę o czasie pracy, aby uwzględniała ona w znacznie większym stopniu, niż dotychczas, interes rodziny. Nowa dyrektywa powinna zahamować proces rozluźniania i rozpadu więzi rodzinnych, będący następstwem niekorzystnych warunków zatrudnienia, zwłaszcza kobiet posiadających dzieci.

Gabriele Zimmer, posłanka do PE z Niemiec, zwracała uwagę na kwestie bezrobocia oraz konsekwencje pełnego otwarcia rynków pracy w całej UE w maju 2011 r. Wyrażała obawy o to, iż pracownicy niewykwalifikowani będą ofiarami polityki dumpingowej.

Polscy parlamentarzyści zwrócili uwagę gości na znaczący wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ostatnich kilku latach w Polsce. Dla grupy seniorów, której liczebność systematycznie wzrasta w związku ze starzeniem się społeczeństwa, rząd przygotowuje specjalny program na rzecz aktywizacji osób powyżej pięćdziesiątego roku życia. Problem bezrobocia dotyka w dużym stopniu młodych wykształconych ludzi, którzy z braku możliwości zatrudnienia migrują za granicę.

W dyskusji na temat ubóstwa, polscy parlamentarzyści podkreślali z niepokojem propozycję zdefiniowania jednakowych wskaźników ubóstwa dla wszystkich państw członkowskich UE. Zjawisko ubóstwa powinno być rozpatrywane z uwzględnieniem różnic pomiędzy państwami i specyfiki danego kraju. Odnośnie do tzw. ubóstwa energetycznego, podkreślano, że w odpowiedzi na uwolnienie cen energii w Polsce oraz ich wzrost rząd przygotowuje rozwiązania ustawowe, które zagwarantują rekompensaty finansowe dla osób najbiedniejszych.

W dyskusji poruszano także problem bezdomności. Zwracano uwagę, że trudność skutecznego rozwiązania tej kwestii wiąże się z tym, że bezdomność jest często świadomym wyborem jednostki.

W Polsce skala zjawiska nie jest duża, a samorząd terytorialny, którego zadaniem jest pomoc bezdomnym, radzi sobie z tym problemem, choć jak podkreśliła posłanka Magdalena Kochan, wiele gmin jest zbyt małych, aby samodzielnie budować infrastrukturę pomocy. Zwróciła także uwagę na przyjęcie przez polski parlament ustaw, które pozwolą skuteczniej wspierać rodziny słabe. Podkreśliła znaczenie środków z EFS dla realizowania ważnych projektów polityki społecznej w Polsce.

Zwracano także uwagę na wciąż niskie ustawowe progi dochodowe w Polsce, jako kryterium dostępu do świadczeń i zasiłków z pomocy społecznej.

W kwestii przyszłości systemów emerytalnych w UE podkreślano, że jednym z ważnych postulatów zrównoważenia finansów publicznych w wielu krajach UE jest podwyższenie i zrównanie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn oraz szersze wprowadzenie kapitałowych systemów emerytalnych.

Na zakończenie przewodnicząca Pervenche Berès podkreśliła znaczenie wartości europejskich, które mogą być podstawą zmian społecznych, politycznych i gospodarczych w następstwie wydarzeń w świecie arabskim. Zaznaczyła też, iż Europa w imię solidarności musi stanowczo wspierać swych członków w trudnych sytuacjach. Przewodniczący Mieczysław Augustyn zaznaczył, że Polska pragnie aktywnie uczestniczyć w pracach Unii Europejskiej, szczególnie w okresie prezydencji, która może przynieść nowe rozwiązania także dla polityki społecznej.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.